

KNMP

ONDERZOEK

INZAMELING MEDICIJNAFVAL 2017

175 JAAR

KNMP ONDERZOEK

IN EEN KWART VAN DE GEMEENTEN BETAALT APOTHEEK NOG STEEDS VOOR MEDICIJNAFVAL VAN PATIËNTEN

In een kwart van de Nederlandse gemeenten moeten apotheken nog steeds betalen voor het vrijwillig inzamelen van medicijnafval van patiënten. In 2016 was dit nog 45%. Veel gemeenten en apotheken zijn afgelopen jaar tot afspraken gekomen. Dit blijkt uit een vervolgonderzoek van de KNMP in juni 2017.

✘ **Limburg, Zeeland, Flevoland** en **Noord-Brabant** wijken het meeste af van het landelijk gemiddelde.

Veel apotheken betalen hier nog voor medicijnafval van burgers:

- Limburg 71%
- Zeeland 56%
- Flevoland 50%
- Noord-Brabant 34%

✘ **Zeeland** is de enige provincie waarin in 2016 en 2017 geen concrete resultaten zijn geboekt. Waterschappen, apothekers en drinkwaterbedrijven werken inmiddels wel gezamenlijk samen om te komen tot afspraken. In **Goes, Veere** en **Middelburg** liep al een pilot, die vanwege succes is verlengd.

✘ Van de G32 laten **Eindhoven** en **Maastricht** apotheken voor de rekening opdraaien.

✘ Ondanks de herhaalde pogingen om tot afspraken met de gemeente te komen, krijgen apothekers in **Alblasserdam** en **Hendrik-Ido-Ambacht** nul op het rekest.

✘ Kosten variëren in Nederland van € 0,- tot € 7500,- per apotheek op jaarbasis.

✔ Steeds meer gemeenten en apothekers maken afspraken over een verantwoorde manier van inzamelen van oude medicijnen en voorkomen daarmee dat het milieu nadelig wordt belast.

✔ Apothekers en de gemeente **Zoetermeer** hebben het afgelopen jaar goede afspraken gemaakt. Zoetermeer was één van de G32 die nog niets had geregeld.

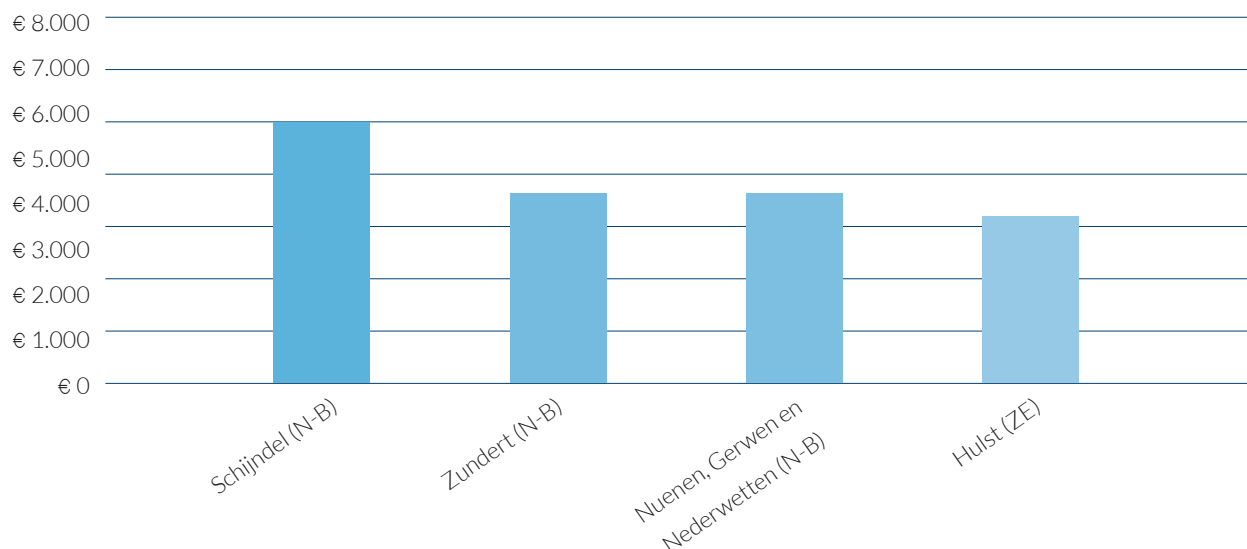
✔ Ook in **Westvoorne** en **Uden**, gemeenten die in 2016 in de top 10 van hoogste betalers stonden, zijn afspraken gemaakt.

✔ **Flevoland** heeft stappen gezet. In **Lelystad** en **Almere** zijn afspraken gemaakt met de gemeente.

✔ In **Utrecht** waren er al provinciale afspraken. Hier wordt al het medicijnafval bij de apotheek opgehaald.

✔ Ambtenaren van verschillende gemeenten bezoeken de lokale apotheek om meer te leren over de rol van de apotheek en hoe de apotheek ook bij de uitgifte al afval voorkomt.

TOP 4 GEMEENTEN: KOSTEN PER APOTHEEK

WAT IS MEDICIJNAFVAL?

Medicijnafval bestaat uit geneesmiddelen die patiënten wel ontvangen, maar niet gebruiken. Dit is bijvoorbeeld een restant van pillen in een strip, een overblijfsel zalf in een tube of hoestdrank in een flesje. Doosjes en verpakkingen maken geen deel uit van het medicijnafval. Apotheken krijgen niet alleen de medicijnrestanten uit de eigen apotheek, maar ook uit ziekenhuizen, drogist, internetapotheek of supermarkt.

WAAROM IS INZAMELING VAN MEDICIJNAFVAL BELANGRIJK?

Als restanten van medicijnen in het riool terecht komen, vervuilen zij het oppervlakte- en grondwater in Nederland. Deze stoffen kunnen van invloed zijn op het gedrag van waterdieren. Daarnaast is er intensievere rioolwaterzuivering nodig om te voorkomen dat medicijnresten zich in drinkwater bevinden. Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu heeft samen met het ministerie voor Infrastructuur en Milieu een ketenaanpak Medicijnresten uit Water ontwikkeld om verontreiniging bij de bron aan te pakken.

HUIDIGE WETGEVING

De restanten van medicijnen worden aangemerkt als klein chemisch afval (kca) of klein gevaarlijk afval. Gemeenten zijn op basis van de Wet Milieubeheer verantwoordelijk voor de inzameling en verwerking van het kca van hun inwoners. Burgers betalen hiervoor via de gemeentelijke belasting. Bewoners kunnen hun medicijnafval daarom naar de milieustraat brengen, in plaats van ongebruikte pillen door de wc te spoelen of hoestdrankjes te legen in de gootsteen.

APOTHEKEN ONDERSTEUNEN GEMEENTEN BIJ INZAMELING

Veel medicijngebruikers, zoals ouderen, zijn slecht ter been. De milieustraat is doorgaans niet centraal bereikbaar. Daarom is het wenselijk dat ouderen dichtbij huis hun medicijnafval kwijt kunnen. Apotheken ondersteunen daarom gemeenten bij de inzameling van medicijnafval en dienen in veel gevallen als extra inzamelpunt of vooruitgeschoven post voor kca-inzameling. Apothekers bewaken bovendien de privacy van de patiënt door het verwijderen van verpakkingen en etiketten met privacygevoelige informatie. Hierdoor wordt tevens het volume van het medicijnafval beperkt. Daarnaast worden burgers in de apotheek extra herinnerd aan het inleveren van ongebruikte medicijnen.

VOORKOMEN VAN AFVAL

Bij de uitgifte van medicijnen zetten apothekers zich in om afval en verspilling te voorkomen. Dit door patiënten te helpen om hun medicijnen trouw in te nemen en door een kleine hoeveelheid mee te geven als een patiënt start met een nieuw medicijn.

Ook het logistieke proces in de apotheek is ingericht op het voorkomen van afval en het weggooien van overtollige voorraden. Apotheken krijgen op korte termijn de bestelde medicijnen vanuit de groothandel geleverd en hebben zelf dan ook geen grote voorraden.

PATIËNTVEILIGHEID

Het is ook veiliger voor patiënten om oude medicijnen niet in keukenkastjes te bewaren. Dat voorkomt dat patiënten zich vergissen in nieuwe medicatie en oude restanten. Het inleveren van ongebruikte medicijnen in de apotheek is ook een moment voor laagdrempelige, aanvullende zorg zoals het informeren naar het medicijngebruik en therapietrouw van patiënten.

ZORGELD NAAR PRIVATE AFVALVERWERKERS

Als gemeenten niet zorgdragen voor het inzamelen van het medicijnafval, dan zijn apothekers genoodzaakt een commercieel afvalverwerkingsbedrijf in te huren. De kosten lopen op tot wel € 7500,- per jaar. Dit is geld wat anders besteed zou kunnen worden aan farmaceutische patiëntenzorg.

POLITIEK

Fracties in de Tweede Kamer dringen er bij de regering op aan dat zij gemeenten moet wijzen op hun wettelijke verantwoordelijkheid. Staatssecretaris Dijksma (Infrastructuur en Milieu) stelt¹ dat de inzameling van medicijnafval bij de apotheek kan worden gezien als een vooruitgeschoven post van de gemeentelijke kca-inzameling. De apotheek acht zij een logisch punt voor consumenten om ongebruikte medicijnen in te leveren. De staatssecretaris vermoedt dan ook dat er sprake is van een misverstand als gemeenten apotheken belasten voor het inzamelen van ongebruikte medicijnen.

KNMP

Om te zorgen voor een optimale inzameling van medicijnafval, wil de KNMP dat alle apotheken in Nederland hun patiënten de mogelijkheid bieden om overgebleven medicijnen in te leveren. Dit op voorwaarde dat gemeenten zorgdragen voor de afvoer en verwerking van dit medicijnafval. Kosteloos voor de apotheek.

VERANTWOORDING

Dit onderzoek is tot stand gekomen middels een telefonische inventarisatie, door de afdeling communicatie van de KNMP, onder apothekers in elke gemeente van Nederland. In 39 van de 390 gemeenten is geen apotheek aanwezig. Het telefonisch onderzoek is verricht in juni 2017. Sommige gemeenten zijn na deze periode in gesprek gegaan met hun gemeente. Het kan zijn dat de lokale situatie hierdoor is aangepast.

Neem voor meer informatie contact op met:

Jasmijn Touw, adviseur Public Affairs KNMP

j.touw@knmp.nl

070-3737 160

¹ KV-TK-2016Z14700

KNMP

Alexanderstraat 11

2514 JLDen Haag

T 070 373 73 73

F 070 310 65 30

www.knmp.nl